

§ 30. Obowiązek rejestracji, o której mowa w § 23, nie dotyczy zakładów i jednostek podległych Ministrowi Obrony Narodowej i Ministrowi Spraw Wewnętrznych, jak również urzędów i aparatów znajdujących się w posiadaniu tych zakładów i jednostek.

Rozdział 6.

Kontrola zakładów, urzędów i aparatów.

§ 31. Główny Urząd Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk oraz jego organy terenowe przeprowadzają kontrolę znajdujących się na obszarze ich właściwości zakładów, urzędów i aparatów, o których mowa w § 23.

§ 32. 1. Kontrolę, o której mowa w § 31, przeprowadzają pracownicy organów kontroli za okazaniem legitymacji i imiennego upoważnienia.

2. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie jednostki kontrolowanej lub w miejscu wykonywania jej zadań.

3. W razie potrzeby akta jednostki kontrolowanej mogą być przeglądane w siedzibie organu kontroli.

4. Zasady wstępu pracowników organów kontroli do zakładów stanowiących przedsiębiorstwa przywiązane w celu przeprowadzenia kontroli ustali Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Prezesem Głównego Urzędu Kontroli Prasy, Publikacji i Widowisk.

§ 33. W toku wykonywania kontroli pracownicy organów kontroli mają prawo:

- 1) wstępu do wszelkich obiektów i pomieszczeń jednostki kontrolowanej,
- 2) wglądu do wszelkich akt znajdujących się w jednostce kontrolowanej lub związanych z działalnością tej jednostki,
- 3) żądania wyjaśnień oraz oświadczeń od pracowników jednostki kontrolowanej,

4) zabezpieczenia pomieszczeń, urzędów i aparatów oraz innych przedmiotów objętych kontrolą.

§ 34. Z czynności kontrolnych sporządza się protokoły, którego jeden egzemplarz pozostawia się jednostce kontrolowanej.

§ 35. 1. Właściwy organ kontroli wydaje w wyniku kontroli zalecenia pokontrolne.

2. O wykonaniu zaleceń pokontrolnych jednostka kontrolowana jest obowiązana zawiadomić organ kontroli w terminie wskazanym w zaleceniu.

§ 36. 1. W ramach sprawowanej kontroli zakładów wytwarzających pieczętki (stemple) organy kontroli udzielają zgody na wykonanie pieczętek (stempli).

2. Udzielenie zgody, o której mowa w ust. 1, nie jest wymagane na wykonanie pieczętek (stempli) przeznaczonych dla urzędów, instytucji państwowych, jednostek gospodarki uspołecznionej i stowarzyszeń wyższej użyteczności lub do użytku wewnętrznego organizacji politycznych, z wyjątkiem pieczętek przeznaczonych do dokonywania wpisów w dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości o dacie przyjęcia do pracy i zwolnienia.

Rozdział 7.

Przepisy końcowe.

§ 37. Traci moc rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 kwietnia 1952 r. w sprawie rejestracji niektórych zakładów wytwarzających druki i ilustracje oraz kontroli niektórych publikacji (Dz. U. Nr 19, poz. 124).

§ 38. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

51

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 17 lutego 1970 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy w komunalnych oczyszczalniach ścieków.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Rozporządzenie dotyczy bezpieczeństwa i higieny pracy w komunalnych oczyszczalniach ścieków, zlewniach ścieków oraz przepompowniach ścieków, zwanych w dalszym ciągu rozporządzenia „oczyszczalniami ścieków”.

§ 2. Zakład pracy jest obowiązany poza przeszkoleniem pracowników w zakresie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przeszkolić odpowiednią liczbę pracowników w zakresie ratownictwa i udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku.

§ 3. 1. Zakład pracy jest zobowiązany do zorganizowania systematycznego prania i odkażania odzieży roboczej i ochronnej, jak również rękawiczek wydawanych indywi-

dualnie wszystkim pracownikom oczyszczalni, oraz dostarczania pracownikom środków higieny osobistej.

2. Zabrania się przystępowania do pracy bez odzieży ochronnej lub sprzętu ochrony osobistej koniecznych do pracy, przy której istnieje możliwość zetknięcia się ze ściekami, osadami lub gazami (np. przy czyszczeniu krat, piaskowników, obiektów zamkniętych).

§ 4. 1. Obiekty i urządzenia oczyszczalni ścieków powinny mieć ustalone nazwy, uwidocznione na przymocowanych tabliczkach, zgodnie z określeniami podanymi w schematach budowlano-technologicznych.

2. Schematy, o których mowa w ust. 1, powinny być umieszczone w widocznych miejscach z zaznaczeniem kierunków przepływu ścieków i osadów oraz głębokości obiektów.

§ 5. 1. W każdej oczyszczalni ścieków powinna znajdować się apteczka podręczna ze środkami opatrunkowymi i lekami do udzielania pierwszej pomocy, obsługiwana przez pracownika przeszkolonego w udzielaniu pierwszej pomocy.

2. Pracownicy z uszkodzoną skórą rąk (skaleczenia, zadrapania itp.) nie powinni być dopuszczani do pracy, przy której istnieje możliwość bezpośredniego stykania się ze ściekami lub osadami.

3. Przed każdorazowym spożywaniem posiłków pracownicy są zobowiązani do umycia rąk.

Rozdział 2.

Teren, pomieszczenia, urządzenia techniczne i technologiczne.

§ 6. 1. Teren oczyszczalni ścieków powinien być:

- 1) ogrodzony w sposób uniemożliwiający wejście na teren osób postronnych,
- 2) dostatecznie oświetlony, w szczególności przy urządzeniach wymagających obsługi, jak np. przy kratkach.

2. W okresie zimowym wszystkie przejścia i dojścia do obiektów i urządzeń, np. osadników, zasuw, powinny być stale oczyszczane ze śniegu i lodu i zabezpieczone przed poślizgiem.

3. Cały teren powinien być utrzymywany w czystości ze szczególnym uwzględnieniem utrzymania porządku w otoczeniu krat, piaskownika i otoczenia budynków.

§ 7. 1. Hale i pomieszczenia oraz znajdujące się w nich instalacje i urządzenia należy utrzymywać w czystości i w porządku.

2. Powierzchnia podłóg, stopni schodów i pomostów roboczych w pomieszczeniach, w których znajdują się urządzenia do oczyszczania ścieków, nie powinny być śliskie i powinny być wykonane z nienasiąkliwego materiału, dającego się łatwo zmywać.

3. W pomieszczeniach urządzeń technologicznych powinny być rozmieszczone krany czerpalne wody ze złączką do węża z przeznaczeniem do zmywania podłóg.

§ 8. 1. Rodzaj, ilość i sposób rozmieszczenia punktów świetlnych w poszczególnych pomieszczeniach oczyszczalni powinny zapewnić dostateczne oświetlenie stanowisk pracy zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie normami.

2. W przepompowniach, pomieszczeniach krat i piaskowników, w pomieszczeniach komór fermentacyjnych oraz innych pomieszczeniach wilgotnych lub w pomieszczeniach, w których może znajdować się gaz fermentacyjny, instalacje elektryczne powinny być wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami o budowie urządzeń elektrycznych w pomieszczeniach wilgotnych i zagrożonych wybuchem.

§ 9. 1. Wentylacja hal, przepompowni, pomieszczeń obiektów technologicznych powinna zapewnić dostateczny odpływ zanieczyszczonego i dopływ świeżego powietrza.

2. Dla urządzeń wentylacji mechanicznej powinny być opracowane szczegółowe instrukcje eksploatacji, konserwacji i obsługi.

3. Urządzenia wentylacyjne powinny być utrzymane stale w stanie pełnej sprawności technicznej.

§ 10. W halach i pomieszczeniach, w których znajdują się maszyny i urządzenia oczyszczalni ścieków, powinny być umieszczone w miejscach dostępnych i widocznych:

- 1) instrukcja obsługi maszyn i urządzeń z uwzględnieniem zasad bezpiecznej pracy,
- 2) instrukcja o sposobie stosowania sprzętu ochrony dróg oddechowych,
- 3) instrukcja o udzielaniu pierwszej pomocy w razie wypadku,
- 4) instrukcja przeciwpożarowa,
- 5) tablice ostrzegające przed niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia.

§ 11. 1. Na terenie oczyszczalni ścieków powinien być rozmieszczony odpowiednio do charakteru obiektów i sta-

rannie przechowywany sprzęt ratunkowy co najmniej w następującym składzie:

- 1) koła ratunkowe z linką (rzutką),
- 2) szelki i liny bezpieczeństwa,
- 3) lampa bezpieczeństwa do pracy w atmosferze gazów palnych i wybuchowych,
- 4) maska z doprowadzeniem świeżego powietrza z zewnątrz,
- 5) aparat tlenowy lub aparat powietrzny,
- 6) drabina typu strażackiego z hakiem o długości sięgającej dna obiektów technologicznych, jak np. osadników, komór itp.

2. Pomieszczenia oczyszczalni ścieków powinny być wyposażone w sprzęt gaśniczy odpowiedni do rodzaju pomieszczeń i zainstalowanych w nich urządzeń.

3. Sprzęt ratunkowy i gaśniczy powinien być utrzymywany stale w stanie zdatnym do użytku i kontrolowany co najmniej raz na kwartał; wyniki kontroli powinny być odnotowywane w przeznaczonym do tego celu rejestrze.

§ 12. 1. Wszystkie zasuwy i zawory powinny mieć oznaczone położenie, w którym otwierają lub zamykają przewód. Położenie tych zasuw i zaworów powinno być oznaczone na schemacie budowlano-technologicznym.

2. Na rurociągach powinny znajdować się barwne lub literowe oznaczenia wskazujące przeznaczenie przewodu oraz kierunek przepływających w nim cieczy lub gazu.

§ 13. 1. Otwarte objekty technologiczne na terenie oczyszczalni ścieków, jak zbiorniki, osadniki, kanały, powinny być ogrodzone poręczami, ściankami lub siatkami o wysokości co najmniej 1,1 m.

2. Pomosty nad kanałami i obiektami otwartymi, służące za przejścia lub będące stanowiskami pracy, powinny być zaopatrzone w poręcze, krawężniki i oświetlone oraz systematycznie chronione przed korozją.

3. Klamry i drabiny służące do zejścia w obiektach oczyszczalni ścieków od wysokości 2 m od poziomu powinny być zabezpieczone kabłąkami ochronnymi.

§ 14. 1. Wymiary i konstrukcja wejść do obiektów zamkniętych (komór) i pokrywy nad tymi wejściami powinny zapewnić łatwość wejścia do obiektu i wyjścia z niego; pokrywy powinny być stale utrzymywane w dobrym stanie technicznym.

2. Średnica włazów powinna wynosić co najmniej 600 mm.

§ 15. Nad stałymi stanowiskami pracy na otwartej przestrzeni, jak np. przy obsłudze krat, urządzeń sterowniczych zgarniaczy osadów, należy zapewnić daszki ochronne, chroniące przed opadami atmosferycznymi.

§ 16. Obsługa urządzeń technicznych i technologicznych, jak np. krat, piaskowników, osadników, komór fermentacyjnych, powinna być w miarę możliwości technicznych zmechanizowana.

Rozdział 3.

Wykonywanie prac w pomieszczeniach i obiektach oczyszczalni ścieków.

§ 17. 1. Prace w pomieszczeniach i obiektach, w których mogą znajdować się gazy fermentacyjne lub może zagrażać inne niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia, powinny być wykonywane co najmniej przez dwie osoby.

2. Roboty wewnątrz obiektów zamkniętych (zbiorników, komór fermentacyjnych) powinny być wykonywane pod kierunkiem osób odpowiedzialnych za ich prowadzenie i pod bezpośrednim nadzorem osoby znajdującej się na zewnątrz obiektu zamkniętego, która obserwuje pracowników pracujących wewnątrz obiektu.

3. W zależności od lokalnych warunków (np. wielkości, głębokości zbiornika, temperatury) praca w zbiornikach zamkniętych powinna odbywać się z przerwami; pracownicy zatrudnieni wewnątrz obiektu powinni być zastępowani pracownikami pracującymi na zewnątrz obiektu. Okresy pracy i długość przerw ustala kierownik oczyszczalni.

4. Pracownicy pracujący w obiektach zamkniętych podczas pracy powinni mieć na sobie szelkowe pasy bezpieczeństwa z przymocowaną do nich linką bezpieczeństwa.

5. W czasie wykonywania prac w obiektach zamkniętych przy obiektach tych powinny znajdować się co najmniej dwa aparaty oddechowe izolujące w stanie zdawnym do użytku.

§ 18. Przed przystąpieniem do robót w obiektach zamkniętych należy:

- 1) zamknąć dopływ ścieków, osadu i gazu,
- 2) opróżnić, ewentualnie obniżyć do możliwie najniższego poziomu lustro ścieków lub osadów,
- 3) dokonać przewietrzenia obiektu przez co najmniej 24 godziny, a w razie konieczności przystąpienia do robót przed upływem 24 godzin, przeprowadzić mechaniczne wietrzenie za pomocą przewoźnego agregatu,
- 4) sprawdzić po przewietrzeniu za pomocą lampy Davy'ego lub badania chemicznego, czy w obiekcie nie ma szkodliwych gazów,
- 5) sprawdzić stan techniczny stopni, klamer oraz drabin zejściowych do obiektu.

§ 19. W razie wypadku w obiekcie zamkniętym pracownik czuwający lub współpracujący na zewnątrz obiektu powinien natychmiast przy pomocy innych pracowników wyciągnąć uszkodzonego z obiektu za pomocą linki bezpieczeństwa, przenieść go poza teren zagrożony, a następnie udzielić uszkodzowanemu pierwszej pomocy i wezwać pogotowie lekarskie.

§ 20. 1. Na sieci gazu fermentacyjnego powinien być zainstalowany aparat bezpieczeństwa z zamknięciem wodnym do odprowadzania nadmiaru gazu na zewnątrz pomieszczeń do atmosfery.

2. W pomieszczeniach wydzielonych komór fermentacyjnych i urządzeń gazowych należy codziennie sprawdzać

prawidłowość działania urządzeń pomiarowo-kontrolnych, prawidłowość działania zaworów gazowych przy tych urządzeniach oraz poziom ścieków lub wody, zamykających łapaczki gazu i zbiorniki gazowe.

3. W pobliżu zbiornika gazowego, jak i komór fermentacyjnych, należy umieścić napisy lub wywieszki o zakazie palenia tytoniu i zbliżania się z ogniem otwartym oraz ostrzeżenia o możliwości spowodowania wybuchu przez użycie ognia otwartego.

4. Przy pracy w pobliżu komór fermentacyjnych w miejscach, w których istnieje możliwość obecności gazu z fermentacji osadów ściekowych, należy używać narzędzi z materiałów nie powodujących iskrzenia. Używanie narzędzi stalowych i żelaznych jest zabronione.

§ 21. Prace w pomieszczeniach lub obiektach, w których występują muszki (tzw. psychody), należy wykonywać w siatce chroniącej twarz.

§ 22. 1. Zebrane z urządzeń nieczystości, tzw. skratki lub osady, powinny być usuwane i kompostowane w wyznaczonych do tego miejscach w sposób zapewniający zachowanie warunków sanitarnych.

2. Wyrzucany z piaskowników piasek powinien być posypywany środkami dezynfekcyjnymi.

Rozdział 4.

Przepisy końcowe.

§ 23. 1. Kierownicy oczyszczalni ścieków opracują w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia szczegółowe instrukcje dla poszczególnych stanowisk pracy, dostosowane do warunków pracy w danej oczyszczalni.

2. Tekst niniejszego rozporządzenia lub odpowiednie wyciągi z niego powinny być podane do wiadomości pracowników przez wywieszenie w pomieszczeniach oczyszczalni ścieków w miejscach dostępnych i utrzymywane stale w stanie czytelny.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1970 r.

Kierownik Ministerstwa Gospodarki Komunalnej: Z. Drozd

52

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI KOMUNALNEJ

z dnia 25 lutego 1970 r.

w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy stosowaniu środków chemicznych do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków w przedsiębiorstwach i zakładach gospodarki komunalnej.

Na podstawie art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 30 marca 1965 r. o bezpieczeństwie i higienie pracy (Dz. U. Nr 13, poz. 91) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Rozporządzenie normuje sprawę bezpieczeństwa i higieny pracy pracowników w komunalnych przedsiębiorstwach i zakładach, wykonujących prace związane ze stosowaniem chloru, wapna chlorowanego, podchlorynu sodowego i siarczanu glinowego, zwanych dalej środkami chemicznymi, do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków.

2. Wszelkie prace związane ze stosowaniem środków chemicznych (ust. 1) zalicza się do kategorii robót wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia.

§ 2. 1. Środki chemiczne należy magazynować w odrębnych pomieszczeniach parterowych, nie podpiwniczonych, suchych i posiadających wentylację zapobiegającą powstawaniu szkodliwych stężeń. Szyby w oknach tych pomieszczeń należy pomalować na kolor niebieski lub biały albo w inny sposób zabezpieczyć pomieszczenie przed bezpośrednim nasłonecznieniem.

2. Zabronione jest palenie tytoniu oraz wykonywanie czynności z otwartym ogniem w pomieszczeniach, w których są magazynowane środki chemiczne.